

ELS REPTES D'UNA NOVA GOVERNANÇA DEL PATRIMONI NATURAL A CATALUNYA

Dimecres 24 de maig de 2017

CONCLUSIONS

Per garantir la bona governança del patrimoni natural de Catalunya, és necessari avançar en:

I. ACCIÓ DE GOVERN

1. Adquirir **consciència política** sobre la importància conservar el patrimoni natural, tant per tractar-se d'una infraestructura bàsica del país sense la qual no es pot garantir la qualitat de vida de la societat com per motius de caire ètic i identitari.
2. Reconèixer el **caràcter transversal** de les polítiques de biodiversitat i patrimoni natural, acabant amb la dispersió institucional dels òrgans encarregats d'aplicar les polítiques ambientals i de patrimoni natural i les pugnes interdepartamentals.
3. Reconèixer el **caràcter prevalent** que la conservació del patrimoni natural ha de tenir respecte les polítiques sectorials que incideixen més directament en l'aprofitament de recursos naturals i dels béns i serveis ambientals (agràries, forestals, pesqueres, urbanístiques, turístiques, etc.).

II. APLICACIÓ DELS PRINCIPIS DE BONA GOVERNANÇA

4. Reconèixer la importància cabdal que té la qualitat i la vitalitat de la governança, i adoptar, per tant, les mesures per regenerar la governança disfuncional actual per fer-la més participativa, equitativa, justa i efectiva, d'acord amb els **principis de la bona governança** internacionalment acceptats: integritat, honestedat, equitat, transparència, avaluació i rendició de comptes.
5. Promoure la participació en tots els sectors que poden contribuir a la conservació del patrimoni natural, prioritant els models cogestionats en la gestió activa dels espais naturals protegits. Engeggar i **promoure propostes reals**, posant en pràctica metodologies participatives inclusives, que tinguin en compte els diferents estadis de participació per acometre propostes amb garanties d'èxit, responent a les realitats del territori i de col·lectius i actors. Crear espais informatius i formatius per a representants i actors d'incidència socioambiental clau.

III. ORGANITZACIÓ ADMINISTRATIVA

6. Garantir l'estabilitat competencial, organitzativa i pressupostària de les polítiques de conservació de la natura, dotant-les d'un caràcter integral i de la màxima capacitat operativa, la qual cosa comporta:
 - a) **Crear amb la màxima urgència una estructura de gestió** moderna, eficient, transparent, àgil i mínimament burocratitzada, adscrita al departament de caràcter transversal que agrupi les competències en medi ambient dins de la Generalitat de Catalunya. L'Agència del Patrimoni Natural anunciada en el Parlament de Catalunya pel conseller de Territori i Sostenibilitat pot respondre perfectament a aquest perfil.
 - b) Diversificar **les fonts de finançament** de les polítiques de conservació del patrimoni natural, amb impostos finalistes (procedents dels sectors que més es beneficien econòmicament del patrimoni natural i d'aquells processos que més impactes negatius hi generen), dotacions pressupostàries regulars proporcionades als reptes, el foment actiu del mecenatge privat, el pagament per serveis ambientals, o el procedent de sancions per actuacions que malmetin el patrimoni natural. En aquest sentit, cal vetllar perquè el Fons del patrimoni natural creat per la Llei 4/2017 de pressupostos de la Generalitat de Catalunya s'apliqui adequadament.
 - c) Establir el **marc legislatiu i estratègic** bàsic i indispensable per aplicar les polítiques necessàries per a la conservació de la natura, actualitzar-lo periòdicament, fer una avaluació regular de la seva efectivitat, tot garantint la transposició efectiva de la normativa europea;
 - d) Redefinir el **model d'organització i gestió dels espais naturals protegits**, com a peces clau de les polítiques de conservació de la natura (descentralitzant la gestió dels parcs, amb atribucions polítiques, de gestió i participatives solvents, amb un patró més unificat que en fomenti la cogestió, millori l'operativitat dels seus òrgans, i es guiï per l'avaluació de resultats), així com el **model de protecció de les espècies**, que acumula més dèficits que el de protecció dels espais naturals;
 - e) Impulsar la **infraestructura verda** del país, entesa com a xarxa d'àrees naturals i seminaturals, planificada i gestionada per garantir la prestació dels serveis ecosistèmics i el manteniment dels processos ecològics, especialment la connectivitat ecològica i paisatgística.

IV. INTEGRACIÓ DE LA SOCIETAT/REPRESENTATIVITAT/ALIANCES ESTRATÈGIQUES

7. Involucrar les **administracions locals** en la conservació de la natura, per mitjà d'instruments polítics i econòmics innovadors, com la redistribució pressupostària que consideri els serveis ecosistèmics, models delegats de cogestió, etc.
8. Involucrar els **sectors productius** (especialment els agraris, forestals i pesquers) i els **propietaris**, en tant que gestors directes del territori, en la conservació de la natura; i la **societat civil, les entitats i la ciutadania** en general, tant en l'àmbit urbà com rural, a través d'iniciatives de conservació de la natura com la custòdia del territori o la participació en la gestió d'espais naturals protegits, reforçant els instruments participatius, de voluntariat, etc.
9. Revitalitzar els **sistemes de governança comunitaris**, vinculats a la conservació del patrimoni natural, especialment en els espais terrestres (alta muntanya) o marins on aquests models siguin més efectius.
10. Informar de manera clara i regular sobre l'estat del patrimoni natural i les seves tendències, **implicant-hi els mitjans de comunicació i la comunitat educativa**, per fer créixer la consciència i la responsabilitat social envers la conservació de la natura.